
Kyrkomötet Gudstjänstutskottets betänkande 2019:8

Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nationella minoritetsspråk

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2019:8 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nationella minoritetsspråk. Kyrkostyrelsen föreslår att de översättningar av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, del I, som nu gjorts till finska, nord-, lule- och sydsamiska samt meänkieli, ska få tas i bruk på pingstdagen, den 31 maj 2020. Översättningen till finska gäller kyrkohandboken i sin helhet medan de övriga översättningarna gäller kyrkohandboken i urval.

Utskottet föreslår att de nya översättningarna tas i bruk pingstdagen 2020. Vidare föreslår utskottet att kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av Svenska kyrkans gudstjänstböcker på finska och lulesamiska (SvKB 2002:2) ska ändras som en konsekvens av utskottets förslag om den nya översättningen till lulesamiska.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar med anledning av kyrkostyrelsens skrivelse 2019:8 att

1. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan I till finska enligt bilaga 3 i kyrkostyrelsens skrivelse användas i Svenska kyrkan,
2. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan I till nord-, lule- och sydsamiska i urval enligt bilaga 4 i kyrkostyrelsens skrivelse användas i Svenska kyrkan,
3. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan I till meänkieli i urval enligt bilaga 5 i kyrkostyrelsens skrivelse användas i Svenska kyrkan,
4. anta utskottets förslag till ändringar i kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av kyrkliga böcker på finska och lulesamiska (SvKB 2002:2), *bilaga 1*.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2019:8 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nationella minoritetsspråk

Kyrkomötet beslutar att

1. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på finska användas i Svenska kyrkan,
2. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av musikvolymen på finska användas i Svenska kyrkan,
3. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nord-, lule- och sydsamiska i urval användas i Svenska kyrkan,

4. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av musikvolymen på nord-, lule- och sydsamiska i urval användas i Svenska kyrkan,
5. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på meänkieli i urval användas i Svenska kyrkan.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2019:8 i Ln 2019:5y, *bilaga 2*.

Yttranden från Kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2019:8 i Kn 2019:6y, *bilaga 3* samt över utskottets förslag till ändringar i SvKB 2002:2 i Kn 2019:8y, *bilaga 4*.

Bakgrund

I skrivelsen lägger kyrkostyrelsen fram översättningar av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, del I, för beslut i kyrkomötet. Det gäller översättning av kyrkohandboken i sin helhet till finska och i urval till nord-, lule- och sydsamiska samt meänkieli. Syftet med översättningarna är att grupper som talar något av dessa minoritetsspråk ska ha möjlighet att fira gudstjänst på sitt eget språk. I skrivelsen redogörs för hur Svenska kyrkans reglering av kyrkliga böcker på minoritetsspråk ser ut och hur arbetet med översättning och teologisk granskning gått till. Översättningarnas konsekvenser för barn behandlas också.

I bilagorna till skrivelsen, som innehåller själva översättningarna, har musiken till gudstjänstmusik A utelämnats. Detta beror på att arbete fortfarande pågår med de upphovsrättsliga frågorna. Beslutet i denna omgång innefattar därmed inte musiken i gudstjänstmusik A, medan samtliga texter och de övriga musikserierna ingår. Förhoppningen är att dessa frågor ska vara lösta så att kyrkomötet 2020 ska kunna fatta beslut om de delar av kyrkohandboken som saknas i årets beslut.

Kyrkostyrelsen föreslår att de nya översättningarna tas i bruk pingsten 2020.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar med anledning av kyrkostyrelsens skrivelse 2019:8 att

1. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan I till finska enligt bilaga 3 i kyrkostyrelsens skrivelse användas i Svenska kyrkan,
2. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan I till nord-, lule- och sydsamiska i urval enligt bilaga 4 i kyrkostyrelsens skrivelse användas i Svenska kyrkan,
3. från och med pingstdagen, den 31 maj 2020 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan I till meänkieli i urval enligt bilaga 5 i kyrkostyrelsens skrivelse användas i Svenska kyrkan,
4. anta utskottets förslag till ändringar i kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av kyrkliga böcker på finska och lulesamiska (SvKB 2002:2), *bilaga 1*.

Gudstjänstutskottet noterar med tillfredsställelse att Kyrkohandbok för Svenska kyrkan I nu finns översatt till flera minoritetsspråk och gläds med alla dem som nu får möjlighet att fira gudstjänst på sitt hjärtas språk. Utskottet beklagar att de upphovsrättsliga frågorna ännu inte är helt lösta men ser fram emot att få komplettera detta beslut vid nästa kyrkomöte. Utskottets förslag till beslutsformuleringar bygger på det beslut som kyrkomötet fattade om Kyrkohandbok för Svenska kyrkan I på svenska. I det beslutet innefattades inte musikvolymerna, vilka är att se som icke bindande ackompanjemangsförslag. Därför har denna att-sats utelämnats i förslaget till beslut. Utskottet föreslår att kyrkomötet med dessa ändringar beslutar att ta översättningarna i bruk pingstdagen 2020.

Vidare föreslår utskottet, i enlighet med det kyrkorättsnämnden har påtalat, att kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av Svenska kyrkans gudstjänstböcker på finska och lulesamiska (SvKB 2002:2) ska ändras som en konsekvens av utskottets förslag om den nya översättningen till lulesamiska.

Uppsala den 4 oktober 2019

På Gudstjänstutskottets vägnar

Sofija Pedersen Videke, ordförande

Maria Klasson Sundin, sekreterare

Beslutande: Sofija Pedersen Videke, ordförande, Roger Olsson, Anna-Karin Stråle Börjesson, Gunilla Bengtsson, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Bergström, Anders Åkerlund, Margareta Andersson, Alexander Christiansson, Sven Milltoft, Carola Norén, Hans Lindholm, Marjut Ervasti och Göran Göransson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Gunilla Jannerstig, Birgitta Nilsson, Torvald Johansson, Maria Brolinson, Daniel Engström, Sara Gille, Lena Jönsson, Eva Kyrk och Alve Svensson.

Biskop Martin Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Bilaga 1

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Förslag till ändringar i kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av kyrkliga böcker på finska och lulesamiska

Kyrkomötet beslutar att kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av kyrkliga böcker på finska och lulesamiska (SvKB 2002:2) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den i bilaga till detta beslut intagna Den svenska psalmboken på finska, Ruotsin kirkon Virsikirja, får användas i Svenska kyrkan.

De i bilaga till detta beslut intagna finska psalmtexter till psalmerna 644, 645, 647 och 648 i Den svenska psalmboken får användas i Svenska kyrkan.

Den i bilaga till detta beslut intagna översättningen av kyrkohandboken till lulesamiska får användas i Svenska kyrkan.

Den i bilaga till detta beslut intagna översättningen till lulesamiska av utdrag ur psalmboken får användas i Svenska kyrkan.

Detta beslut träder i kraft pingstdagen, den 31 maj 2020.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2019:5y

Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nationella minoritetsspråk

Läronämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2019:8 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nationella minoritetsspråk

I linje med sina tidigare yttranden (Ln 2002:2y, 2004:1y, 2005:7y) vill Läronämnden uttrycka stor tillfredsställelse och glädje över att Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I nu i sin helhet eller i delar finns tillgänglig på finska, nordsamiska, lulesamiska och sydsamiska samt meänkieli. Detta är ett viktigt uttryck för att Svenska kyrkan är flerspråkig och möjliggör för fler att fira gudstjänst på sitt eget språk.

Läronämnden konstaterar att det är den svenskspråkiga versionen av Kyrkohandboken som är normativ för Svenska kyrkan, men bejakar att den genom översättning, tolkning och vissa kontextualiserande tillägg har gjorts tillgänglig på flera av Sveriges nationella minoritetsspråk.

Uppsala den 29 augusti 2019

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Cristina Grenholm, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Åsa Nyström, biskop Thomas Petersson, biskop Eva Brunne, Göran Eidevall, Marta Axner Ims, Margarethe Isberg, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Mikael Winninge.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2019:6y

**Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nationella
minoritetsspråk**

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2019:8 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nationella minoritetsspråk

Kyrkorättsnämnden ska enligt 4 kap. 1 a § kyrkomötets arbetsordning utöver att yttra sig över förslag till ändringar i kyrkoordningen även yttra sig över förslag till ändringar i andra bestämmelser som beslutas av kyrkomötet. Förslagen i skrivelsen 2019:8 är att se som förslag till beslut om bestämmelser och enligt praxis blir beslut av detta slag utfärdade som bestämmelser i serien Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB).

2017 års kyrkomötes beslut om Kyrkohandbok för Svenska kyrkan 1 (protokoll 2017 § 172) innefattar ett beslut om bifall till Gudstjänstutskottets ”förslag att 1986 års kyrkohandbok i de översättningar till andra språk som enligt nu gällande ordning får användas (SKFS 1993:4 och punkt 16 i övergångsbestämmelserna till kyrkoordningen), får brukas fram till dess beslut fattas om nya översättningar”. I SKFS 1993:4 finns bl.a. bestämmelser om översättning av 1986 års kyrkohandbok till finska. Ett nytt beslut om översättningen till finska enligt kyrkostyrelsens nu föreliggande förslag kommer därmed att innebära att bestämmelserna om översättningen av 1986 års kyrkohandbok inte längre kommer att gälla. Det finns i SvKB 2002:2 bestämmelser om bl.a. översättning av kyrkohandboken till lulesamiska. För dessa bestämmelser finns inget beslut om att nya översättningar ersätter de äldre. Det finns därför skäl att i tillämpliga delar ändra SvKB 2002:2.

I övrigt har Kyrkorättsnämnden inget att erinra mot skrivelsens förslag.

Uppsala den 2 september 2019

På Kyrkorättsnämndens vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Närvarande ledamöter: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Stig Eriksson, Mattias Benke, Bengt Kjellgren, Manilla Bergström, Anna-Lena Järvstrand och Mats Törnered.

Biskop Eva Nordung Byström har deltagit i nämndens överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2019:8y

Ändringar i kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av kyrkliga böcker på finska och lulesamiska

Gudstjänstutskottet har begärt ett yttrande över ett förslag till ändringar i kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av kyrkliga böcker på finska och lulesamiska (SvKB 2002:2).

Kyrkorättsnämnden konstaterade i sitt yttrande 2019:6y att förslagen i kyrkostyrelsens skrivelse 2019:8 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på nationella minoritetsspråk ger anledning till att i tillämpliga delar ändra SvKB 2002:2.

Kyrkorättsnämnden har inget att erinra mot det förslag till ändringar i SvKB 2002:2 som Gudstjänstutskottet begärt ett yttrande över.

Uppsala den 3 oktober 2019

På Kyrkorättsnämndens vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Närvarande ledamöter: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Stig Eriksson, Mattias Benke, Manilla Bergström, Anna-Lena Järvstrand, Mats Törnered och biskop Eva Nordung Byström.